

gemeente VOORSCHOTEN

VOORSCHOTEN
TOEKOMSTVISIE

2025

WERKEN AAN DE TOEKOMST

Doe mee en laat je bijdrage achter op:

[www.voorschoten.nl
/toekomstvisie2025](http://www.voorschoten.nl/toekomstvisie2025)

Pinterest

**A DREAM YOU DREAM ALONE IS ONLY A DREAM
A DREAM YOU DREAM TOGETHER IS A REALITY**

John Lennon

**(een droom die je alleen droomt is niet meer dan een droom.
Een droom die je met anderen droomt is realiteit)**

CONCEPT

TOEKOMSTVISIE 2025

een cadeautje van de bevolking aan de raad

De raad heeft met de vaststelling van de meerjarenbegroting 2013–2016 aangegeven dat het wenselijk is een toekomstvisie voor Voorschoten te ontwikkelen. Aan deze wens hebben wij deze zomer gevolg gegeven. Heel Voorschoten was uitgenodigd met ons mee te denken over de toekomst van onze mooie dorp. We wilden graag weten waaruit ons DNA bestaat als gemeenschap, waar kansen liggen en waar nadruk op gelegd moet worden als we het jaar 2025 schrijven. Het proces heeft een visie opgeleverd, die kan dienen als inspiratiebron en referentiekader voor politiek–bestuurlijke besluitvorming. De Toekomstvisie 2025 is daarmee als het ware een cadeautje van de bevolking aan de raad.

Positieve energie

De Toekomstvisie 2025 is een kort en krachtig proces geweest, dat veel positieve energie heeft losgemaakt. We wisten natuurlijk al dat Voorschoten veel actieve, enthousiaste en deskundige inwoners heeft. Desondanks zijn we toch enorm verrast door de energie, kracht, kennis, ideeën, kunde en netwerken die door het proces in stelling zijn gebracht. Uit alle groepen van de samenleving hebben mensen deelgenomen. Meer dan 100 zeer betrokken mensen uit en rondom Voorschoten hebben we persoonlijk gesproken tijdens ontbijt- en lunchsessies. Deze gesprekken waren inspirerend, warm en betrokken. De Toekomstsessies waren voor de deelnemers, behalve een ontmoeting met de gemeente, ook een (hernieuwde) kennismaking met elkaar en elkaars activiteiten. Tijdens de sessies zijn nieuwe verbanden gelegd en oude aangehaald. Ook zijn we verheugd dat het proces mensen heeft aangezet tot het nadenken over de toekomst van Voorschoten. Zo heeft bijvoorbeeld de Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten een eigen toekomstvisie geschreven en heeft de Ondernemersvereniging Voorschoten een speciale bijeenkomst belegd.

Volop media-aandacht

De Toekomstvisie 2025 heeft volop aandacht gekregen in lokale en regionale media. Via internet (Facebook, Pinterest en www.voorschoten.nl/toekomstvisie2025.nl) konden inwoners deelnemen aan het proces. De eerste resultaten van de gesprekken hebben we aan onze inwoners laten zien in de 'Winkel van de Toekomst'. Een week lang, inclusief de zaterdag, waren we vertegenwoordigd in het hart van ons centrum aan de Schoolstraat. Met als hoogtepunt van de week de traditionele Paardenmarkt! Alle Voorschotense verenigingen en instellingen waren via mail en brief uitgenodigd langs te komen en te reageren. Dit alles resulteerde in een constante aanloop van Voorschotenaren, uit alle geledingen van de samenleving, met wie we veelzijdige en enthousiaste gesprekken hebben gevoerd.

Toekomstvisie 2025

Op basis van alle gesprekken, e-mails, krantenartikelen en brieven hebben we de Toekomstvisie 2025 opgesteld. Niet alle ideeën of voorstellen zijn erin verwerkt maar wel de grote gemene deler: thema's en onderwerpen die telkens weer terugkwamen. Deze hebben we gebundeld in een toekomstbeeld voor 2025, waar we de komende jaren als gemeenschap en overheid actief mee aan de slag kunnen. We willen de uitkomsten van dit proces graag met u delen en de Toekomstvisie 2025 aanbieden aan de gemeenteraad van Voorschoten.

Het DNA van Voorschoten

De mensen die we spraken waren het er allemaal over eens. Het groen in en om het dorp, het dorpse karakter, de historische Voorstraat met de monumentale linden én het rijke vrijwilligersleven; dat zijn de DNA-bouwstenen die Voorschoten zo karaktervol en uniek maken. Het is goed wonen en samenleven in onze gemeente en dat willen we graag zo houden.

Thema's voor de toekomst

1) Voor elkaar en met elkaar

Voorschoten heeft actieve, bewoners, die *nabuuerschap* hoog in het vaandel hebben staan. Het rijke vrijwilligersleven op het gebied van cultuur, sport, zorg en welzijn wordt als een van de onderscheidende kenmerken van Voorschoten gezien. De inwoners vinden het van essentieel belang dat dit ook in de toekomst zo blijft. Voorschoten moeten de open en inclusieve samenleving blijven die het van oudsher is. Hoewel Voorschoten relatief veel inwoners heeft die hoogopgeleid zijn en een goed inkomen hebben, is er ook sprake van verborgen armoede. We moeten daarom niet onze ogen sluiten voor hen die het minder 'voor de wind gaat'.

2) Kwaliteit van ruimte en wonen

Voorschoten is volgens de Voorschotenaren de ideale woon- en leefomgeving. De groene omgeving is een van de belangrijkste en aantrekkelijkste eigenschappen van het dorp. De roep om Voorschoten groen te houden wordt dan ook door iedereen gedeeld. Mensen zijn bijzonder tevreden over de bereikbaarheid via spoor, weg en fietspaden. Ook ervaren inwoners Voorschoten als een sociaal veilige omgeving, waar mensen elkaar kennen en op straat groeten.

Behalve de rust en landelijkheid van het dorp, maken de goede zorg en de voorzieningen het Voorschotense leven aangenaam. De meeste voorzieningen zijn binnen handbereik. Wel was er een wijdverbreid gevoel van urgentie dat de oprichting van een huisartsenpost, ook in het weekend, zou voorzien in een grote behoefte van zowel de ouder wordende bevolking als jonge gezinnen.

De Voorschotenaren willen Voorschoten graag houden zoals het is. Zo hebben zij bijvoorbeeld geen behoefte aan een forse inwonersgroei en meer bebouwing. Maar een evenwichtiger verhouding tussen starters, gezinnen en ouderen is wel nodig, al is het alleen maar om het rijke vrijwilligersleven overeind te houden. Het duurzaam aanpassen van bestaande bebouwing voor nieuwe woonvormen, moet daarom in ieder geval mogelijk worden. En duurzaamheid op zich, is een onderwerp waar we ons de komende jaren sowieso meer in moeten gaan verdiepen.

3) Nieuwe dynamiek in de economie

Ondernemers voelen zich thuis in Voorschoten. Het dorp is niet alleen een aantrekkelijke vestigingsplaats voor ZZP's. Dankzij de ideale ligging nabij van Den Haag, Leiden en Amsterdam-Schiphol, biedt Voorschoten goede mogelijkheden voor (top)onderzoek en ondernemerschap, met name op het gebied van private zorg. Dit maakt Voorschoten ook voor hogeropgeleiden interessant als vestigingsplaats.

4) Centrum van Voorschoten

Het centrum van Voorschoten is, voor het overgrote deel van onze gesprekspartners, dé plek van ontmoeting en samenkomst. Dit is wellicht dan ook een van de belangrijkste redenen dat velen hun zorgen uiten over de huidige ontwikkelingen in het centrum als het gaat om de leegstand en het veranderende winkelbestand. Om het centrum interessant en aantrekkelijk te houden, zou je ook meer aandacht moeten besteden aan toerisme en dagrecreatie. De landgoederen, de Vliet en het historisch centrum dienen meer verbonden te worden. Een bundeling van culturele activiteiten in de centrum is bovendien een veelgehoorde wens.

5) Toerisme en recreatie

Voorschoten heeft een beschermd dorpsgezicht, landgoederen en de Vliet. Voorschoten moet daar beter gebruik van maken door toerisme en recreatie te stimuleren. Dat is goed voor de levendigheid

van het centrum en de economie van het dorp. Met name een passantenhaven wordt genoemd als een van de belangrijkste maatregelen om het toerisme in Voorschoten te stimuleren.

6) *Internationaal Voorschoten*

Hoewel Voorschoten een internationale expatgemeenschap heeft, valt deze nauwelijks op. Dat kan anders en beter. Integratie van bestaande netwerken kan de gemeenschap veel opleveren.

7) *De gemeente als medestander*

De rol van de overheid zal in de toekomst veranderen. Inwoners vinden dat geen probleem zolang de gemeente bereikbaar blijft, weet wat er speelt en zich opstelt als een medestander, die hun belangen vertegenwoordigt, mensen bij elkaar brengt en initiatieven mogelijk maakt.

Wij zijn ervan overtuigd dat we kunnen rekenen op de ambitie, het draagvlak en de deskundigheid van de lokale gemeenschap om het toekomstbeeld met elkaar te realiseren. Wij hopen dat de Toekomstvisie 2025 in de komende jaren als inspiratiebron dient om als gemeenschap te blijven werken aan de toekomst van Voorschoten.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Staatsen
Burgemeester

Karel de Beer
(oud-ambassadeur)

De zomer van 2025

De samenleving van Voorschoten

Al ten tijde van de Romeinen was er activiteit in het gebied dat nu Voorschoten heet. Vanuit een kleine nederzetting onder de rook van kasteel Duivenvoorde, groeide de plattelandsgemeenschap uit tot een dorp van Hollandse allure: Voorschoten. Als agrarische gemeenschap kenden we nooit één religieuze dominantie. Er was plek voor iedereen: Katholieken, protestanten en gereformeerden. Dankzij de komst van de blauwe tram anderhalve eeuw geleden en de aanleg van treinstations midden vorige eeuw, begon het dorp te groeien. De rust, het groen, de ruimte en voorzieningen onder de rook van Leiden en Den Haag, waren toen en nu reden voor mensen 'van buiten' om zich te vestigen in Voorschoten. Die groei bracht in de afgelopen decennia belangrijke en kenmerkende karaktereigenschappen van dorp en stad bijeen: openheid, vrijheid, geborgenheid en betrokkenheid.

Ook in het Voorschoten van 2025 hoef je niet tien generaties lang in Voorschoten te hebben gewoond om jezelf Voorschotenaar te mogen noemen. Laat staan om je Voorschotenaar te voelen. Het dorp is sinds 2014 niet substantieel gegroeid. Het dorpse gevoel van rust, groen en ruimte overheerst. Dat karakteriseert dan ook de huidige gemeenschap. Onbekenden zeggen elkaar op straat goedendag zonder hiervan te schrikken.

THEMA 1: VOOR ELKAAR EN MET ELKAAR

Vrijwillig Voorschoten

Vrijwilligers vormen de basis van onze gemeenschap. Taken op het gebied van zorg zijn in de afgelopen jaren van de overheid overgegaan naar de participatiesamenleving. Dit is in Voorschoten op natuurlijke manier gegaan, nadat in 2015 de Rijksoverheid de taken op het gebied van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning bij gemeenten onderbracht. Voorschoten is succesvol op het terrein waar andere gemeenten zijn achtergebleven: de ondersteuning en de zorg van haar medebewoners. De traditioneel hoge organisatiegraad en betrokkenheid maakt dat er een groot netwerk bestaat van mensen die elkaar ondersteunen. Mensen en organisaties kunnen elkaar snel vinden en bijspringen, waar nodig. Dit netwerk is verspreid over het hele dorp: van Starrenburg tot Noord-Hofland en van Boschgeest tot Vlietwijk. Dankzij de aanwas van jonge Voorschotenaren, de vestiging van veelal jonge gezinnen en studenten die in het dorp zijn blijven 'hangen', is een nieuwe generatie vrijwilligers, die zich met hart en ziel inzetten voor hun medemens. Ook zodat zij die minder kansen hebben, volwaardig lid van de gemeenschap kunnen zijn en blijven.

Door vrijwilligerswerk te doen voel ik mij nog meer Voorschotenaar

Kwaliteit van leven

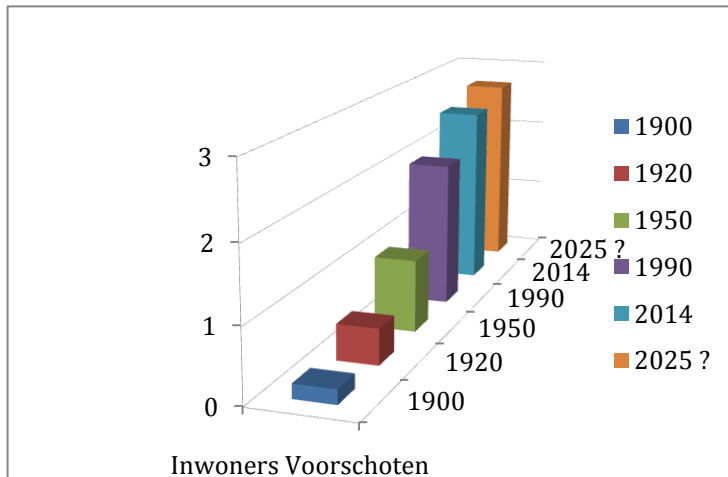
Voorschoten is volgens de Voorschotenaren de ideale woon- en leefomgeving. Inwoners Voorschoten ervaren Voorschoten als een sociaal veilige omgeving. Mensen kennen elkaar en durven hun kinderen rustig alleen op straat te laten spelen.

Voorschoten is gericht op het vitaliseren in plaats van het hospitaliseren van mensen. De zorg blijft mensgericht en is dankzij de vrijwilligers en zorgpartners maatschappelijk ingebed. Daardoor is de zorg betaalbaar en toegankelijk voor alle Voorschotenaren. Onze inwoners moeten een zo zelfstandig mogelijk leven kunnen (blijven) leiden, en, waar mogelijk, zichzelf kunnen redden. Uiteraard geholpen door hun omgeving, vrienden en familie. Dankzij een open houding van de lokale overheid worden regelmatig (burger)initiatieven gelanceerd en gerealiseerd, die bijdragen aan de manier waardoor inwoners zeggenschap blijven houden over hoe ze willen wonen en de zorg regelen. Bijvoorbeeld door de bouw van multi-generatiewoningen. Wie echt niet meer zelfstandig kan wonen, kan terecht bij de voorzieningen die hiervoor in Voorschoten aanwezig zijn.

De toegankelijkheid van de medische voorzieningen is ten opzichte van tien jaar geleden sterk verbeterd door de aanwezigheid van een 24/7 bereikbare huisartsenpost. Ook houden specialisten van onder andere het LUMC, lokale spreekuren. Daarnaast hebben zich zelfstandige zorgcentra gevestigd in Voorschoten, op een goed bereikbare plek voor hun cliënten.

Aandachtspunt uit 2014

Zorg voor een 24/7 bereikbare huisartsenpost in het dorp zodat ouderen en jonge gezinnen zich geen zorgen hoeven te maken over de beschikbaarheid van acute medische hulp.

Bevolkingsgroei Voorschoten

1900: 2.000 inwoners
 1920: 5.000 inwoners
 1950: 10.000 inwoners
 1990: 20.000 inwoners
 2014: 25.000 inwoners
 2025: 26.000 inwoners

THEMA 2: KWALITEIT VAN RUIMTE EN WONEN

Wonen in Voorschoten

Een van de grote aantrekkelijkheden van Voorschoten is haar overzichtelijkheid. Je waant je nergens verloren dankzij het groen en de ruimte in en rondom het dorp. Voorzieningen zijn dichtbij en het is er niet helemaal volgebouwd.

Opgroeien in Voorschoten is het mooiste wat er is

Voorschoten kent een gezonde mix van jongeren, jongvolwassenen, kinderen en senioren. De vergrijzing heeft ervoor gezorgd dat Voorschoten zich is gaan toeleggen op het bevorderen van de instroom van jonge gezinnen, starters en studenten. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen. De dynamiek op de woningmarkt is in het afgelopen decennium niet af-, maar juist toegenomen. Beperkte uitbreiding en duurzame vernieuwing van bestaande bouw hebben ervoor gezorgd dat de voorraad betaalbare woningen voor starters is vergroot. Ouderen die kleiner willen gaan wonen, kunnen op diverse plekken in Voorschoten terecht in ruime appartementen of serviceflats. Dit zorgt ervoor dat er meer eengezinswoningen op de Voorschotense woningmarkt beschikbaar zijn gekomen. Nieuwe, kleinschalige woonvormen hebben

een plaats gekregen in Voorschoten. Daarnaast zijn de verzorgingshuizen voor ouderen en chronisch zieken, goed georganiseerd. Zo kunnen oudere Voorschotenaren gewoon in Voorschoten blijven, op het moment dat zij niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen. Kortom, in 2025 is Voorschoten is nog steeds de ideale gemeente voor gezinnen, maar wel een met een zilveren randje.

Aandachtspunt uit 2014

Maak voor een evenwichtige samenstelling van de bevolking ruimte voor starters. Zij houden het dorp levendig en zijn de vrijwilligers van de toekomst.

Groen en duurzaam

Groen is een van de belangrijkste kenmerken van Voorschoten en behoort tot het DNA van het dorp. Het fraaie groen in het buitengebied is een van de grootste kwaliteiten van Voorschoten. Verantwoord omgaan met het groen, binnen én rondom Voorschoten, is daarom blijvend van groot belang. Zo is de Melchior Treub bomenroute als arboretum ingesteld, een route met bomen en struiken die eetbare vruchten dragen. Een prachtige manier om deze botanist te eren door de aandacht te vestigen op bijzondere bomen en historie van groengebieden in en rond het dorp.

Door afwezigheid van vervuiling, industrielawaai, overmatige verkeersoverlast en andere hinder wordt het groene beeld van Voorschoten versterkt. Recycling en particuliere energieopwekking is de norm en ontwikkelt zich steeds verder, dankzij nieuwe technologie. Wijken hebben zich verenigd in zogeheten energiecorporaties. Zo zijn zonnecollectoren breed toegankelijk voor de verschillende inkomensgroepen. Ook is de bestaande woningbouw verduurzaamd. De gemeente heeft gezorgd voor energiezuinige verlichting op straat. Om de 250 meter vind je elektrische oplaadpalen voor elektrische auto's en fietsen. Belangrijk, want autodelen is zeer inmiddels populair.

Bereikbaar Voorschoten

Met drie aanvoerwegen, twee treinstations en Den Haag en Leiden op 30 minuten fietsafstand en luchthaven Schiphol op 15 minuten treinreizen is Voorschoten nog steeds een ideale uitvalsbasis voor wonen, werken en recreëren. Dit alles met een fraaie achtergrond van ongekend mooie weides en bosrijke landschappen.

In 2025 delen meerdere huishoudens een auto met elkaar. Intussen is een fijnmazig netwerk van elektrisch particulier vervoer georganiseerd, zodat iedereen gemakkelijk vanuit zijn of haar eigen wijk naar het centrum kan vertrekken. Ook is er pendeldienst op afroep tussen het station en de Schoolstraat. Deze initiatieven dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het centrum en versterken op de duurzame wijze de mobiliteit van onze inwoners.

De brug bij Leiden Lammenschans is opgehoogd zodat autoverkeer en scheepvaart elkaar niet meer hinderen. Het verkeer, ook dat vanuit de richting Voorschoten, stroomt goed door. Dankzij de aanleg van de Rijnlandroute wordt het autoverkeer onder en om Voorschoten heengeleid, wat bijdraagt aan het behoud van het 'buiten karakter' van ons mooie groene dorp.

Het aanzien van het NS-station is eigentijds en het plein opnieuw ingericht, inclusief mobiele flexruimtes voor ambtenaren. Parkeerplaatsen zijn verdiept aangelegd en er is aanzienlijk meer ruimte voor met de trein reizende fietsers. Het station is een visitekaartje voor Voorschoten en verwelkomt bezoekers en toeristen hartelijk met haar fraaie voorkomen.

Sporten in Voorschoten

Sporten staat voorop als het gaat om gezond te blijven. Het draagt bij aan het maatschappelijke verenigingsleven en zorgt ervoor dat vrijwilligerswerk al van jongs af aan aangeleerd wordt. De

Voorschotense sportclubs zijn subsidieonafhankelijk. Dit heeft ertoe bijgedragen dat de traditionele financiële aandacht voor de 'eerste teams', verlegd is naar de breedte van de vereniging. De sportverenigingen hebben in de afgelopen jaren samengewerkt aan een toekomstbestendig sportbeleid, dat vastgelegd is in een convenant. Ze hebben afspraken gemaakt over verdergaande samenwerking op het gebied van onderhoud en het multifunctioneel gebruik van de sportvelden. Zo doet bijvoorbeeld de hockeyclub Forescate mee aan de zondagochtendcompetitie in de regio voor de jongste teams om zo de piekuren van velden te ontlasten.

CONCEPT

THEMA 3: NIEUWE DYNAMIEK IN DE ECONOMIE

Voorschoten werkt

Voorschoten is in 2025 meer dan alleen een forensendorp. Het is ook een dorp waar hard wordt gewerkt aan de lokale en regionale Voorschotense economie.

De verandering van de arbeidsmarkt en de opkomst van de Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP'er) heeft een positief effect op de lokale economie van Voorschoten doordat steeds meer inwoners plaats- en tijdsafhankelijk werken. De ZZP'ers zorgen voor een eigen en positieve dynamiek in het dorp. De lokale horeca, die daarop toegerust is met onder andere supersnelle internetverbindingen, is een plek van werk en ontmoeting. Laptop op tafel, een verse latte macchiato binnen handbereik en kans op (on)verwachte ontmoetingen plus digitale samenwerkingsverbanden.

Ondernemers, groot en klein, voelen zich thuis in Voorschoten. Ondernemende families, kleinschalige innovatieve bedrijven zijn kenmerkend voor ondernemend Voorschoten.

Regionaal en (inter)nationaal

Succesvolle en actieve promotie van Voorschoten als goed bereikbare vestigingsplaats, in samenwerking met de Universiteit van Leiden, regionale ondernemingen en (internationale) instellingen, heeft haar vruchten afgeworpen. Door ontwikkelingen op het gebied van 'bio-science' zijn nieuwe bedrijven in en rondom Voorschoten gestart en in de loop der jaren meegegroeid. Ook nieuwe diensten vanuit de zorgsector brengen bedrijvigheid met zich mee: van een producent van zorgrobots tot aan elektrisch (zorg)vervoer. Een

bijkomend voordeel is dat studenten en medewerkers Voorschoten zien als een aantrekkelijke vestigingsplaats.

De landelijke Trombostichting en MS Research hebben hun eigen aantrekkingskracht op goede doelen en verenigingen op met name het gebied van gezondheid en 'health-science'. In de Zilverfabriek is een kennisinstelling gevestigd van het LUMC. Zo wordt verder gewerkt aan het regionale en landelijke netwerk van zorg-gerelateerde instellingen en bedrijvigheid.

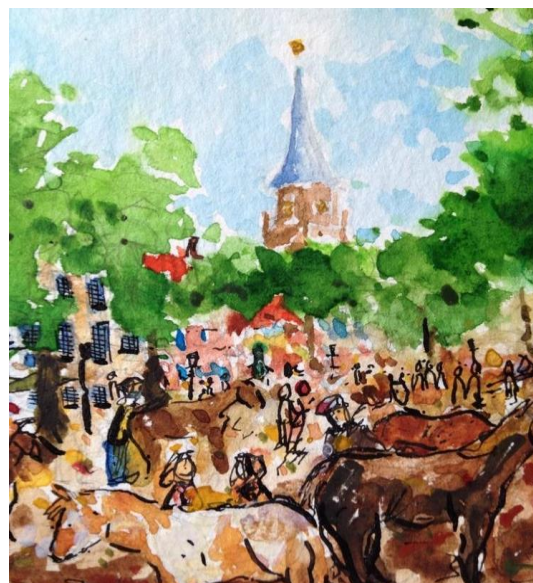
Aandachtspunt uit 2014

Maak gebruik van de internationale gemeenschap binnen en rondom Voorschoten. Naast een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor hogeropgeleiden, kun je ruimte bieden voor (top)onderzoek en ondernemerschap dankzij de zeer gunstige geografische en economische ligging in het hartje van de Randstad, nabij Den Haag, Leiden en Schiphol.

THEMA 4: HET CENTRUM: KLOPPEND HART VAN VOORSCHOTEN

Het hart van Voorschoten: daar gebeurt het!

Het Voorschotense centrum is dé centrale plek van ontmoeting voor onze inwoners. Niet alleen

gezinnen, maar ook expats en ouderen weten keer op keer de weg te vinden naar het centrum. Dankzij het ineenslaan van de handen door ondernemers, winkeliers en de overheid is het centrum een bruisende plek voor shoppers, ouderen, jongeren en ondernemers. Alle ingrediënten voor een Surprise & Shop strategie waren omhanden waardoor het 'nieuwe winkelen', dat zich richt op beleving, inmiddels verankerd is. Zo zijn groot en klein met elkaar verenigd. Naast de supermarkten voor de alledaagse boodschappen aan de hoofdeinden, zijn kleine ambachtelijke winkels gevestigd in de Voorstraat en Schoolstraat. Dit heeft de historische uitstraling van het centrum versterkt en het extra aantrekkelijk gemaakt voor dagrecreatie en toerisme.

Agrarische geschiedenis naast technologie van de toekomst

Voorschoten heeft haar agrarische geschiedenis herontdekt. Via speciale shops kan de bezoeker genieten van lokaal geproduceerde producten. Slow-food boven fast-food. Local boven global. De weekmarkt van agrarische streekproducten past binnen dit concept. Op expats gerichte speciaalzaken versterken het internationale karakter. Ook zorgdienstverleners zijn actief en vullen winkels met eigen producten en diensten. Voorschotense internetwinkels zijn verenigd in een local-warehouse waar klanten meteen bestellingen kunnen doen, die op dezelfde dag thuis worden bezorgd. Het toepassen van 3D-technologie maakt het mogelijk om met minder vierkante meters toch complete winkelconcepten aan te bieden. Zo is een autoshowroom gevestigd in een winkel van 25 vierkante meter. In samenwerking met regionale onderwijsinstellingen zijn kleinschalige bedrijfsruimtes in het centrum beschikbaar, zodat aankomende ondernemers voor een jaar kunnen werken aan hun startende onderneming.

Voorschoten is als een landgoed met het dorp als woonhuis

Wat het centrum afmaakt

De mate van kwaliteit, overzichtelijkheid en beleving is wat het Voorschotense centrum blijvend aantrekkelijk maakt. Het onderhoudsniveau van het centrum straalt kwaliteit uit, evenals de inrichting van de openbare ruimte. Deze is consistent en netjes ingericht. Overal staan waterornamenten om de band met het water van de Vliet te benadrukken. Het winkelgebied is vrij van fietsverkeer. In de zomermaanden is de Voorstraat ook autovrij. Doordat overal gratis wifi verkrijgbaar is, krijgt iedere bezoeker de meest actuele aanbiedingen op zijn of haar smartphone en smart watch. De winkeltijden zijn verschoven. De winkels gaan doordeweeks open rond 11.00 uur en sluiten tegen 19.30 uur 's avonds. De zondag is een drukke familiedag: flaneren over de Voorstraat en een zondagse boodschap

passen goed in het eigentijdse leven. En de 'blauwe-zone kinderopvang' voor winkelende ouders maakt shoppen met mamma en pappa nog leuker.

Culturele ontmoetingsplaats

De historische Voorstraat met haar eeuwenoude linden is beeldschoon en fotogeniek. Het museum van Voorschoten vormt samen met de nieuwe boutique-bibliotheek en de film- en toneelzaal in het centrum een aantrekkelijk culturele ontmoetingsplaats voor onze inwoners. Ook de Dorpskerk is, naast een plek voor kerkdiensten, een uitgekiende locatie voor klassieke muziekoptredens. De mini-campus van de Leidse Universiteit, zorgt voor de nodige levendigheid overdag en in de avonden.

Binnenhaven

De aangelegde binnenhaven, onderdeel van een complex met appartementen en horeca op het terrein van het voormalige Marine Opkomst Centrum (MOC), biedt de één miljoen jaarlijkse bootpassanten op de Vliet een uitstekende stop. Voorschoten is de 'ontdekte' parel aan De Vliet. Niet alleen door expats, maar ook door toeristen en dagjesmensen.

Aandachtspunt uit 2014

Bundel culturele activiteiten, in combinatie met horeca, op één plek in het centrum.

THEMA 5: TOERISME EN RECREATIE

Pleisterplaats Voorschoten

Voorschoten is een sterk merk als toeristische pleisterplaats. Via websites en apps is Voorschoten gegroeid in de markt van het dagtoerisme en is het voor verblijfstoerisme een aantrekkelijke plek. Met Schiphol op een half uur treinafstand, is het een uitstekende uitvalsbasis om de prachtige Leidse en Haagse regio te verkennen. Niet alleen regionaal maar ook landelijk, geniet Voorschoten bekendheid om haar aantrekkelijke groen, het karakteristieke dorpscentrum en de fijne woonomgeving.

Dat Voorschoten ontdekt is door toeristen, is terug te zien in de bezoekers- en overnachtingscijfers. Het aantal overnachtingen in hotel De Gouden Leeuw kunnen, dankzij de uitbreiding in het verleden, goed de vraag aan. Ook de bezoekers aan de zomercamping en de verschillende 'boerenbedden' voorzien in een vraag.

Veel van de (internationale) bezoekers brengen een bezoekje aan de karakteristieke Voorstraat, de unieke winkels en de top-horeca. Dankzij de elektrische huurfietsvoorziening kun je ontspannen de landgoederenroute volgen. Via de bollenschuur, langs kasteel Duivenvoorde of de boerenmarkt bij Van der Valk, naar Berbice, Berensteijn en Ter Wadding. Om de Vlietlanden vanuit het dorp via het water te verkennen, kun je terecht bij het verhuurpunt voor elektrische boten en waterfietsen. Aan beide kanten van de Vliet kan al fietsend worden genoten van het groene gebied tussen Voorschoten en Leidschendam-Voorburg.

Voorschoten is een regionale 'brand' geworden, met een landelijke uitstraling. Denk je aan Voorschoten, dan denk je aan: Een mooi Hollands dorp in de overvolle Randstad. Gezinnen die met jonge kinderen ontspannen over straat gaan. De groene parken. Het fraaie, historische centrum met zijn mooie jaarlijkse feesten en braderieën. Het Weekend van Voorschoten, Jazz Culinair, de landfairs op kasteel Duivenvoorde, de tuinen van Berbice en het museum van Voorschoten. Het zomer-openluchtfilmfestival op het als ontmoetingsplek ingerichte, autovrije Treubplein, is een publiekstrekker van jewelste. Dat geldt ook voor het jaarlijkse Picknick & Shakespearefestival in het Burgemeester Berkhoutpark. De samenwerking met The British School heeft ervoor gezorgd dat dit een 'must see' is voor iedere theaterliefhebber.

Historisch Voorschoten

Wie zijn geschiedenis niet kent, heeft ook geen notie van de toekomst luidt een gezegde. De geschiedenis van ons dorp loopt terug tot ver voor de Romeinse tijd met haar 'Limes'. De gemeente zet in op een duurzaam behoud van het beschermde dorpsgezicht en de gemeentelijke en Rijksmonumenten, als onderdeel van het historische decor dat Voorschoten zo aantrekkelijk maakt. En canon is opgesteld met historische hoogtepunten van Voorschoten. Niet alleen schoolkinderen, maar ook toeristen wandelen met een 'augmented reality device' door Voorschoten heen. De Romeinse generaal Corbulo verwelkomt je digitaal en vertelt in meerdere talen de geschiedenis van het mooie Baljuwhuis en de relatie met Floris V. Of over het 'beleg van Rosenburgh' waar in 1351 voor het eerst in Nederland het buskruit militair werd ingezet. De meer dan 800 jaar oude paardenmarkt behoort tot het immaterieel erfgoed van Nederland. Maar ook de recente historie heeft een plaats in het dorp. Zo is in samenwerking met de Universiteit Leiden en de British School de Max van der Stoel-Lezing ingesteld. Dit om deze geboren Voorschotenaar op gepaste wijze te eren voor zijn inzet en betekenis voor internationale betrekkingen.

Heerlijkheden uit Voorschoten

Voorschoten is trots op haar agrarische erfgoed. Dit is inmiddels vertaald in de oprichting van een duurzame corporatie van regionale ondernemers die gezamenlijk streekproducten in- en verkopen. Niet alleen gewassen maar ook lokale wijn, kaas en andere Voorschotense heerlijkheden. De corporatie draagt een naam die verwijst naar de heerlijkheid die Voorschoten in de late middeleeuwen was. Voorschoten is daarmee een regionaal centrum geworden voor biologische-ecologische producten en diensten. Het winkelaanbod is daarmee onderscheidend. Evenementen met een duidelijk ecologisch karakter trekken jong en oud publiek. In de afgelopen jaren zijn veel lokale verenigingsmoestuinen gestart om zo een ecologische bijdrage te leveren en om Voorschotenaren bij elkaar te brengen.

Aandachtspunt uit 2014

Creëer een passantenhaven met woningen, horeca en winkels op het terrein van het voormalige Marine Opkomst Centrum om het (boot)toerisme in het centrum te versterken.

CONCEPT

THEMA 6: INTERNATIONAAL VOORSCHOTEN

Expats

Voorschoten is een internationale gemeenschap. Meer dan negentig nationaliteiten zijn in Voorschoten verenigd. Veel expats zijn voor korte of lange tijd in het dorp gevestigd met hun gezinnen. Zij ervaren Voorschoten als een authentiek, Hollands dorp. Door actief te communiceren met deze gemeenschap en ze duurzaam te betrekken bij lokale activiteiten en ontwikkelingen, vindt actieve interactie plaats tussen (inter)nationale Voorschotenaren. Netwerken zijn opgericht, evenals serviceclubs die ook hun bijdrage aan de lokale samenleving willen leveren. De samenwerking van maatschappelijke organisaties met The British School wordt directer met elkaar gecommuniceerd en worden mensen

geïntroduceerd in de lokale gemeenschap. Door gerichte en interactieve Engelstalige communicatie voelen veel expats zich extra thuis en geven zij een extra dimensie aan onze couleur locale.

Aandachtspunt uit 2014

Maak lokale informatie beter beschikbaar, zodat de expats beter kunnen aansluiten bij bestaande netwerken.

THEMA 7: DE GEMEENTE ALS MEDESTANDER

Overlegnetwerken van Voorschoten

Essentieel voor het functioneren van de participatiesamenleving zijn de netwerken binnen Voorschoten. De inwoners zijn op wijkniveau bijzonder goed en digitaal georganiseerd. Dankzij de digitalisering wordt het gemakkelijker voor belangenverenigingen, ondernemers en inwoners om met elkaar rechtstreeks in contact te blijven en zo co-creatief bij te dragen aan gezamenlijke verantwoordelijkheden. Iedere buurt heeft een eigen digitale platform dat als regiepunt en netwerk fungeert voor de gemeente en zorginstellingen. Ze worden daarbij gefaciliteerd door een (mobiel) steunpunt, waar ook zorg- en veiligheidspartners deel van uitmaken. De buurtapp zorgt op een toegankelijke wijze voor direct gericht contact tussen inwoners en aanbieders van bijvoorbeeld zorg of andere diensten. Dat is van groot belang want samenwerking tussen de inwoners maakt van Voorschoten een duurzame, leefbare en weerbare samenleving.

Bestuurlijk Voorschoten

De rol van de gemeente in 2025 is die van regisseur en accountmanager. De overheid van vroeger, die alles voor haar inwoners regelde en uitvoerde, bestaat niet meer. De gemeente staat niet meer boven maar naast de gemeenschap. De gemeente Voorschoten is een partner die initiatieven vanuit de gemeenschap faciliteert. Niet alleen op het gebied van jeugd en zorg maar ook initiatieven op andere gebieden. Initiatieven, die veelal door crowdfunding worden gefinancierd. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de succesvolle speeltuinverenigingen in Noord-Hofland en het Rosenburgherpark, die door de inwoners zelf opgericht zijn en bestierd worden. Een ander voorbeeld waarbij de bewoners het zelf voor het zeggen hebben, is het vouchersysteem dat de gemeente geïntroduceerd heeft. Elke wijk in Voorschoten krijgt van de gemeente een bedrag aan vouchers. De inwoners van de wijk kunnen deze besteden aan zaken in de openbare ruimte, waarvan zij vinden dat ze aangepakt moeten worden.

De lokale overheid is binnen het dorp een regisseur van ontmoetingen. De rondetafelgesprekken die na het opstellen van de Toekomstvisie in 2014 door de gemeente zijn opgestart, hebben geleid tot een continu proces van structurele netwerken in de lokale samenwerking. Daarnaast kan de gemeente gebruikmaken van commissies met lokale specialisten, die haar op projectmatige basis terzijde staan bij het adviseren en uitvoeren van beleid. De kennis en kunde die in het hoogopgeleide Voorschoten volop aanwezig is, wordt zo ingezet om de maatschappelijke kracht van het dorp te versterken.

Als het gaat om de belangen van de Voorschotenaren binnen de regio en daarbuiten, is de gemeente een medestander die opkomt voor de belangen van haar inwoners. De lokale overheid weet wat er in de gemeenschap speelt en zorgt dat ze bereikbaar blijft voor haar inwoners.

Aandachtspunt uit 2014

Maak gebruik van de kracht en netwerken van Voorschoten. Het zijn netwerken met regionale en zelfs landelijke impact. Ze zitten vol met expertise. Probeer deze professionals projectmatig te betrekken bij onderwerpen en ontwikkelingen binnen en rondom de gemeente. Organiseer een continu proces waarbij verschillende netwerken elkaar blijven ontmoeten.

CONCEPT